

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Kincses István ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Tallos Erzsébet ügyvéd és a dr. Holló Anna Katalin ügyvéd által képviselt alperes ellen megbízási díj megfizetése iránt a Pesti Központi Kerületi Bíróságon 42.P.85.643/2004. szám alatt újraindult, és a Fővárosi Bíróság által 57.Pf.631.644/2008/6. szám alatt befejezett perében a felperes felülvizsgálati kérelme folytán - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperes részére 60.000 (Hatvanezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Megállapítja, hogy a le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

I n d o k o l á s :

A felek között 1994. december 16-án megbízási szerződés jött létre, melyben a felperes az alperes által forgalmazott termékek minta, illetve katalógus alapján - az alperes képviseletében - történő értékesítését vállalta. A közreműködése folytán létrejött adásvételi szerződések után a felperest jutalék illette meg, amely az értékesített áru vételárának kiegyenlítésekor vált esedékessé. Ezt megelőzően a felperes a teljes jutalék 70 %-ának megfelelő összegű jutalékelőlegre volt jogosult akkor, ha a vevő a vételár 20 %-át megfizette. Az esedékessé vált jutalékokról, illetve jutalékelőlegről az alperes a szerződés alapján minden hónap 25-30 napja között számlatervezet készítését és megküldését vállalta, melynek alapján a felperes az őt megillető díjtételekről kiállíthatta számláját. 1996-ban a felek - korábbi szerződésük hatályában fenntartása mellett - újabb megbízási szerződést kötöttek egymással, melynek alapján a felperes - további jutalék ellenében - üzletkötői csoportokat szervezett és a csoport üzletkötőit irányította. A szerződések alapján jutalék illette meg

a felperest akkor is, ha az értékesített termékeket a vevők részére maga szállította ki, továbbá szervezői jutaléokra volt jogosult az általa beszervezett és betanított üzletkötők után is.

A felperes módosított keresetében 1.888.346 forint elmaradt jutalék megfizetésére kérte az alperest kötelezni.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Azzal érvelt, hogy a követelt jutalék egy részét megfizette, más része pedig a felperest nem illeti meg. Emellett elévülésre is hivatkozott.

Az elsőfokú bíróság az alperest 330.099 forint és járulékai megfizetésére kötelezte, ezt meghaladó részében a keresetet elutasította. A határozat indokolása szerint az 1996. szeptemberét megelőzően esedékessé vált díjkövetelés elévült, az 1996. szeptember és 1997. július közötti időszakban esedékessé vált díjakat pedig az alperes - a meghallgatott tanúk vallomásaiból kitűnően - megfizette a felperes részére. Az 1997. október, november, december, az 1998. január, július és 1999. január hónapokban esedékessé vált jutalék előlegek, illetve jutalékok maradéktalan kiegyenlítésére viszont nem került sor, így ezeket az alperes köteles megfizetni. Emellett az és a számú szerződések esetében sem történt meg a felperest megillető megbízási díjak teljeskörű kiegyenlítése, az elmaradt jutalékrészletek megfizetésére ezért a felperes e körben is alappal tartott igényt. Ezt meghaladóan azonban a felperes a követelése jogalapját az elsőfokú bíróság álláspontja szerint nem bizonyította.

A másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet fellebbezett részét nem érintette, fellebbezett rendelkezéseit pedig helybenhagyta. A jogerős ítélet indokolásából kitűnően a másodfokú bíróság helyesnek ítélte az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást, és egyetértett az abból levont jogi következtetésekkel is. Megítélése szerint az elsőfokú bíróság a releváns bizonyítékokat helyesen mérlegelte, és döntését a szükséges részletességgel meg is indokolta. Ezért a megyei bíróság az elsőfokú ítéletet a Pp. 254. § (3) bekezdése szerint helyes indokai alapján hagyta helyben.

A jogerős ítélet ellen a felperes élt felülvizsgálati kérelemmel, és annak hatályon kívül helyezésével az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatását, és az alperes további 1.369.265 forint és járulékai megfizetésére való kötelezését kérte. Azzal érvelt, hogy a másodfokú bíróság a Pp. 239. §-ába, 213 §-ába, 220. §-ába és 221. §-ába ütköző módon, indokolási kötelezettségét megsértve hozta meg határozatát. Előadása szerint ugyanis az elsőfokú ítélet ellen 16 oldal terjedelmű fellebbezést terjesztett elő, melyben tíz féle szempontból támadta az elsőfokú bíróság megállapításait. A jogerős ítélet indokolása viszont a megítélése szerint nem tartalmazza azt, hogy a másodfokú bíróság e kifogásait miért nem találta alaposnak.

Emellett kifejtette, hogy az eljárás bíróságok a véleménye szerint téves álláspontot foglaltak el a díjkövetelés elévülése körében is. Az alperest ugyanis a jutalékelőlegek és jutalékok kapcsán - álláspontja szerint - számadási (elszámolási) kötelezettség terhelte, melynek csupán a per során tett eleget. Így díjigénye szerinte csak ezen elszámolást követően, az elsőfokú eljárás során nyílt meg, a keresettel érvényesített díjrészletek elévülése ezért nem következhetett be.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában való fenntartására irányult.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati eljárás eredményeként megállapította, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okból nem jogszabálysértő.

A másodfokú eljárás kereteit a Pp. 253. § (3) bekezdéseiből következően alapvetően a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem tartalma határozza meg. A perbeli esetben a felperes az elsőfokú ítélet elleni fellebbezésében az alperest terhelő marasztalási összeg 1.369.265 forinttal és járulékaival történő felemelését kérte. E fellebbezési kérelmet a másodfokú bíróság - a jogerős ítéletből kitűnően - maradéktalanul elbírált, jogszabálysértés tehát e körben nem következett be.

A Pp. 221. § (1) bekezdése valóban akként rendelkezik, hogy az ítélet indokolásában röviden elő kell adni a bíróság által megállapított tényállást az arra vonatkozó bizonyítékok megjelölésével, hivatkozni kell azokra a jogszabályokra, amelyeken a bíróság ítélete alapszik, meg kell röviden említeni azokat a körülményeket, amelyeket a bíróság e bizonyítékok mérlegelésénél irányadónak vett, végül utalni kell azokra az okokra, amelyek miatt a bíróság valamely tény nem talált bizonyítottnak, vagy amelyek miatt a felajánlott bizonyítást mellőzte. A másodfokú ítélet indokolását illetően azonban a Pp. 254. § (3) bekezdése speciális rendelkezést tartalmaz. E szerint abban az esetben, ha a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet indokai alapján hagyja helyben, a másodfokú ítélet indokolásában csupán erre a körülményre kell utalnia.

A perbeli esetben pedig az elsőfokú bíróság ítéletében tételelesen megindokolta, hogy a felperes jutalékelőleg, illetve jutalék iránti igényét mennyiben és milyen okból találta alaposnak, illetve megalapozatlannak. Ezért a másodfokú bíróság, miután ezekkel az indokokkal maradéktalanul egyetértett, és a megítélése szerint a jogvita eldöntése szempontjából lényeges újabb körülmények sem merültek fel, nem sértett jogszabályt azzal, hogy az elsőfokú

ítélet kellő részletességgel kifejtett indokainak megismétlését mellőzte, és azokra csupán utalt. Nem teszi a jogerős ítéletet jogszabálysértővé az sem, hogy terjedelme kisebb a fellebbezés terjedelménél, illetve hogy szerkezeti felépítése nem követi a fellebbezés felépítését.

Az egyes jutalékelőlegek és jutalékok megfizetése pedig a felek közötti megbízási szerződésben meghatározott feltételek teljesülésével, vagyis akkor vált esedékessé, amikor a felperes közreműködése folytán létrejött adásvételi szerződésekben kikötött vételár 20 %-át, illetve a teljes vételárat a vevők megfizették. Azt, hogy a díjkövetelés elévülésének nyugvását megalapozó körülmények esetlegesen bekövetkeztek-e, minden egyes díjtétel esetében külön-külön kell vizsgálni.

A felperes azonban felülvizsgálati kérelmében külön, az egyes perbeli díjigények elbírálásával kapcsolatban konkrét anyagi jogi jogszabálysértést nem jelölt meg, így a Legfelsőbb Bíróság e vonatkozásban a jogerős ítéletet nem vizsgálhatta felül.

Mindezekre figyelemmel a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta, a felperest pedig a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperes felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére.

A felperes személyes költségmentessége folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2010. január 14.

Dr. Fehér Ferenc s.k. a tanács elnöke, előadó, Dr. Bartal Géza s.k. bíró, Dr. Benkő Csilla s.k. bíró